

sprli, kar je dotičnike spravilo v obtožni stan pri celjski sodnji. Vsled tega je bil okrajni zastop zopet krenol na staro pot in vpeljal posipavanje ceste po dotičnih srenjah. Toda m. decem. 1872 je to zopet popustil in se povrnol k svojemu prejšnemu sklepu.

Srenje: Krabonoš, Kraljevci, Trbegonci, sv. Juri in Gálušak so proti temu rekurirale, s svojim rekurzom pa odpravljene bile. Dokazalo se je, da bi srenje veliko lažje stalo, ko bi same ceste popravljale, ker imajo srenjskih in okrajnih priklad že preveč, da ne zmorejo še novih. Stroški za ceste, na ves okraj razdeljeni, znašajo 4461 gl., brez stroškov za okr. ceste I. reda in za srenjske ceste, za ktere se mora posebe trošiti. Pri vseh velikih stroških so pa okrajne ceste slabe, da ne morejo bolj biti. — Možje; poslušajte moder nasvet g. dopisnika od Radgone v 13. šte. „Gospodarja“, in volite ob pribodnji volitvi narodne zastopnike v okr. odbor! Ven z nemčurji, pomagali nam bodo le možje, ki imajo srce za nas!

Iz Konjic, 6. mal. travna. (Požarna straža.)
V našem trgu se je ustanovila požarna straža dobrovoljcev, kakoršnih je že po mnogih mestih in večih trgih na Štajarskem. Te vrste društva, dasi imajo blag namen, se doslej Slovencem niso še nič kaj prikupila. Zakaj neki ne? Prvič zato ne, ker niso narodna. Vlani so se bili v Gradcu zbrali zastopniki takošnih društev po Štajarskem, Krajskem, Koroškem, Hrvaškem itd. Kazali so svojo urnost v porabi gasilnega orodja, še bolj pa po ustavaški politizirali, nemškim bratom onkraj avstrijskih mej svoje sočutje odkrivali. Drugič so pa takošna društva dostikrat prav draga. Tako si je Mariborska požarna straža vlani toliko gasilne priprave omislila, da je potem plačati ni mogla.*)

Kakošna da bode naša „požarna straža“, tega zdaj še Vam ne morem povedati. Le toliko vem, da tisti, ki se za to društvo najbolj žene, ni Avstrijanec, temuč trd Nemec, dalječ dolj iz „rajha.“

Drugič pa bode tudi obilno denarja stalo. Že lansko leto so poberali radovoljnih doneskov za to družbo. Starega leta večer so napravili velikansko tombolo, od katere so čiste dohodke temu društvu darovali. To bi bilo še vse prav. Pa društvu še vedno denarja pomanjkuje. Prosilo je pomoči konjiško občino kakor tudi konjiški okrajni zastop. In zvedel sem, da konjiška občina, ki se je pri šoli za kakih par tisoč gold. zadolžila — je novi požarni straži 500 gld., okrajni zastop konjiški pa 200 gld. podpore privolil. Ne vem, alj bo to vsem po volji, ki bodo zavolj te požarne straže po 5 do 10 % več občinskih priklad plačevati morali. Pri tej priložnosti se je pa tudi prav sijajno pokazalo, kolika krivica da se kmetom po sedanjem volilnem redu

*) To se tudi od gasilcev samih zahtevati ne more, torej so mestno srenjo pomoči prosili, ktera je pa pretrde pogodbe stavljala. Vredn.

v okrajnih zastopih godi. Kmetje so se pri zboru namenjenem podpori, na vso moč ustavljali, pa tržani so hotli, in kmetje bodo morali plačati. Pametno bi bilo to-le: Požarna straža naj se osnuje dobrovoljnimi darovi, pa naj se nihčr ne sili, da bi za njo kaj plačevati moral. Naj pa drugič „požarna straža“ ne misli, da bo zamogla Konjice požara obvarovati.*). Tako n. pr. na Ptujem vsa straža ni bila v stanu le enega samega stolpa, ki se je bil vnel, rešiti. Zgorel je in ž njim vred Filafero, ki si je zvečer ogenj zatrosil. Kaj bi pa počela pri požaru, kakoršen je bil v Joahimstalu na Češkem, kjer je te dni čez 450 hiš pogorelo? Konjičani! Čujte sami skrbno nad ognjem ter ne puščajte svojim otrokom, da si z ognjem po trgu igrajo. Zlasti pa ne pozabite sv. Florjana in procesije, katero so Vaši predstariši temu „varhu zoper ogenj“ na čast upeljali. „Ako Gospod mesta ne varuje, čuvaj zastonj bedi!“ veli sv. Duh.

Za poduk in kratek čas.

Turki pri Radgoni.

(Dalje.)

Vse se je tedaj trlo ljudi v Radgoni. Delale so se urno priprave za brambo; drug drugega je osrčeval, in ni ga bilo, ki bi zatislil to noč oči. Bojé se v temi napada so stali z orožjem v roci na obzidju ter žalostno zrl v plamen sosednih, po Turčinu zapaljenih vesi; drugi so klečali v cerkvah in goreče molili. Tačas je imela Radgona tri cerkve, prvo sv. Ruperta na hribu pod gradom, ki je služila za farno; drugo podružnico sv. Janeza Krstnika, sedanjo veliko mestno cerkev; tretjo sv. Jakoba s samostanom oo. Avguštinov, na katerih mesto so se pozneje naselili oo. Kapucini. — V te hiše Božje je tedaj pribežalo bilo ljudstvo, svesto si, da čem večja je stiska človeška, tem bliže mu je Bog s svojo pomočjo. In blagi duhovni pastirji so ljudstvu pobožna srca po krepi besedi sv. nauka navdajali s tolažbo, upanjem in pogumom, kazaje mu po krasnih izgledih Gedeona, Davida in drugih, da si je človek, bodi še tako slab, gotov moči in zmage, kedar se vojskuje Bog za njega. — Od ure do ure raste ljudstvu srčnost; le eden glas se razlega po mestu: „Zmaga ali smrt za vero in domovino!“ —

Napoči jasen den, bilo je o koncu meseca kimovca. Znotraj in zunaj mesta je bilo vse pripravljeno na vojsko, tukaj za bran, ondi za naskok. Zdaj skoči Ahmetbeg na bistrega belca, in kakor bi trenil, je slednji nevernik po koncu. Boben zabobni, in s silo morskega valovja spusti se

*) To ni tudi mogoče; večidel je velika dobrota, če se po nagli in urni pomoči požar ustavi, da dalje ne seže. Vredn.

sovražnik proti mestu. Tisočerni vrisk: „Alah! Alah!“ se razlega po nasprotnikovem taborju.

Prva obramba je Radgone krog in krog napeljana voda. Najpred si torej Turčin prizadeva, namesto razdrthih napraviti si novih mostov do mestnih vrat; na drugih krajih napolnjujejo strugo do obzidja z drevjem in zemljo. Ta čas še niso imeli pušek in topov, služilo vojakom za orožje je najbolje: kopje, sulica, meč in lok. Kakor s točo obsipljejo urno mestjani Turčina s pušicami in kamnjem, da se zvali marsikteri v vodo. A to ga še bolj razkači; ne beži in ne poneha, dokler, dasi po veliki zgubi, namena ne doseže in ne pridere do zida.

Prične se zdaj iz nova strašen vojni lagoj; hipoma je nastavljenih na stotine lestvic, in kakor mravelj po mravljišču lazi že Turkov na trdnjavo, v roci sukaje oster zavihnjeni meč. Toda kolikor jih navzgor pripleza, toliko se jih prekopiene mrtvih ali ranjenih navzdol; kajti kakor na njivi po žetvi strnišča, štrli jim iznad obzidja kopja in sulice nasproti; kakor drvarjev sekire drva, sekajo meči kristjanov turške glave, in plohi enako lije iznad zidovja vrele smola in krop Turkom po bučah. Ura za uro preteka, — že leže neverniki kupoma krog in krog mesta; neprenehoma zaganjajo se nove trume va-nj, toda padajo kakor muhe na tla. Ahmetbegovo in vseh družih poveljnikov spodbujanje, rotnje, kričanje — vse je zastoj. — Kakor živ zid stojé kristjani na trdnjavi. Vidi se, da krepí nadnaravna moč njih srca in roke. Marsikteremu sicer ugasne pod turškim mečem življenje, ali ko bi trenil, je že drug na njegovem mestu, in za enega krščanskega junaka jih gotovo deset do dvajset Turčinov dušo dati mora. Kjer je sila najbujša, tam je junaški načelnik Radvičan, ter z modrimi ukazi nevarnost odvrča; nja krepki glas spodbuja spehane, da nijeden hrbta ne obrne.

Za moži so stale, kakor svoje dni v stari veliki Kartagi, žene in dekleta ter brambovcem stregle; sklenile so bile, z moževi zmagati ali pa umreti. Le en izgled njihove srčnosti nam še zgodovinske knjige hranijo. Mestnega župana sin, izurjen vojak, stal je med prvimi bramborci, in vrolo poganjal Turka za Turkom raz zida, — kar mu nenadoma prebóde ostra pšica iz sovražne roke vitežko srce. Viditi zaročenca svojega mrtvega, priskoči kot srna gibčna Minka, krepko slovensko dekle. Popade mrtvega zaročenca kopje in stopi na njegovo mesto. Z močno, dela vajeno rokó mašuje smrt svojega zaročenca nad krutim nevernikom. Že jih je prebódlá pet, kar jo, ne vajeno ogibati se sovražnikovim udarcem, vseka po glavi turška sablja, da se mrtva ob tla zgrudi. Tako sta bila zedinjena v smrti, ki sta se tako goreče ljubila v življenji, in v sladkih nadah čakala bližnje poroke. Še denes si pripoveduje narod o njuni srčnosti in slavi. (Nadalje sledi.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Postava direktnih volitev je 2. t. m. od cesarja potrjena — to je najvažnejša novica preteklega tjedna. S to postavo nastopi celó nova ustavna dôba v Avstriji. Osoda dežel in narodov avstrijskih zunaj Ogerskega izročena je zanaprej dunajskemu drž. zboru, kteremu se je, kolikor je mogoče bilo, po umetni sestavi volilnega reda zagotovila večina nemško-liberalne stranke. — Odslej gre za to, da zmagamo pri direktnih volitvah in premagamo v drž. zboru nasprotnike. — Federalistična stranka po vseh deželah je tudi sklenila udeležiti se volitev v drž. zbor, po volitvah se pa posvetovati, ali in pod kakimi pogoji da gredó izvoljeni poslanci v drž. zbor.

Delegacije so 2. t. m. na Dunaji se zbrale, prišli so tudi poljski zastopniki; slovenskih in tirolskih pa ni. Za prvosednika avstr. delegacije izvoljen je Schmerling, za ogersko pa Majlath. V svojih nagovorih sta oba eno pesem pela, namreč o splošnem miru, ki je bajé Evropi zagotovljen; Šmerling je pa še dostavil, da so se tudi „naše notranje zadeve na boljše obrnole“. Da bi vse to le res bilo, kar pa žalibog nikakor ni! —

Zbornica poslancev je vendar sklenila odpraviti posilno legaliziranje; besedo še ima gosposka zbornica, ki se je prej temu ustavljala. — Dovolila se je Dalmatinceem, ki so tako pridni bili, postranska železniška črta od Spljeta do Zadra, od kodar se dalje sklepa z ogersko-hrvaško glavno črto. Privolilo se je Grčanom in Ljubljancem mestno posojilo, in potem se je zbornica odložila do 21. t. m.

Na Kranjskem je tu in tam se pokazala prava živinska kuga, zavlečena v deželo iz Hrvaškega. Vsled tega so meje na Kranjsko krog in krog zaprte, ter se ne sme ne vvažati ne izvažati živina in karkoli je od živine.

Česko. Dr. Jul. Gregr in nja tast Schule, lastnika „Narod. Listov“, tožena zaradi neplačanih kolkov in inseratnih davščin, sta po dolgi obravnavi nekriva spoznana. Zastran Skrejšovski-ja in Ružičke je pa višja sodnija v Pragi prvo razsodbo ovrgla in Skrejšovski-ja obsodila v 18mesečni, Ružičko pa v 13mesečni zapor. Obsojena rekurirata do najviše sodnije na Dunaji. — Dr. Belski, praški župan ob času boja s Prusi, mož obče spoštovan, in zopet za župana voljen, ni od cesarja potrjen. — V Joachimsthalu, mestu egerske okrajine, kjer so cesarski srebrni in kositerni rudniki, je bil grozovit požar, ki je med mnogimi drugimi poslopji tudi starodavno in lepo cerkev pokončal. Škode je poprek nad 1½ milijon, revšina nepopisljiva. —

Vnenje države. Pruska vlada je vse katekete na Poznanskem odstavila, ker niso ho-